

NQPlus - een longitudinaal onderzoek naar voeding en gezondheid

Gepubliceerd: 27-06-2011 Laatste bijgewerkt: 04-05-2024

NQplus heeft drie doelstellingen: 1) het genereren van NDARD (National Dietary Assessment Reference Database), een database voor het genereren en valideren van voedselfrequentievragenlijsten (FFQs) voor etiologisch en monitoring onderzoek, en 2) het...

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Werving gestart
Type aandoening	Glucosemetabolismestoornissen (incl. diabetes mellitus)
Onderzoekstype	Observationeel onderzoek, met invasieve metingen

Samenvatting

ID

NL-OMON36462

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

NQPlus

Aandoening

- Glucosemetabolismestoornissen (incl. diabetes mellitus)
- Lipidenmetabolismestoornissen
- Levensstijlaangelegenheden

Synoniemen aandoening

gezondheid

Betreft onderzoek met

Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: Wageningen Universiteit

Overige ondersteuning: NWO Investeringsubsidie; ZONMW, EU project

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: database, epidemiologie, voeding, vragenlijsten

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

Voedingsinname op basis van 24-uurs navragen en voedselfrequentievragenlijsten;

Eetgedrag op basis van geselecteerde vragenlijsten.

Capaciteit voor identificeren van geuren en smaken.

Stikstof, natrium en kalium uit urine als biomerkers van inneming;

Carotenoïden, vetzuren als biomerkers voor inneming uit bloed;

Nuchter totaal en HDL-cholesterol, triglyceriden en glucose uit bloed, BMI en

bloeddruk voor terugkoppeling naar de deelnemers;

Gezondheidsuitkomsten te relateren aan aspecten van voeding en eetgedrag: BMI,

ratio middel/heupomtrek, serumlipiden, glucose, bloeddruk, arteriële stijfheid,

huidfluorescentie, depressie (klachtenlijst), cognitie (vragenlijst en test),

kwaliteit van leven;

Determinanten van voedingsinneming, voedingspatroon en eetgedrag, te bestuderen

in relatie met oa BMI: demografie, ziektegeschiedenis, lichamelijke activiteit,

rookgewoonten, stress, eigenwaarde, karakteristieken van voedselkeuze,

blootstelling zonlicht.

Secundaire uitkomstmaten

Voedingsinname gemeten met behulp van dubbele porties (duplicaat voedingen);

Energiegebruik gemeten met dubbel gemerkt water;

Lichamelijke activiteit gemeten met een accelerometer;

Vetzuren en RNA gemeten in een vetbiopt;

Lichaamsvet gemeten door een MRIscan;

Microbiota in feces;

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

Voedselfrequentievragenlijsten (FFQ) worden in veel observationeel onderzoek gebruikt om informatie over de gebruikelijke voedingsinname te verzamelen. Idealiter wordt een FFQ gegenereerd op basis van consumptie gegevens van een grote representatieve steekproef. De Nederlandse FFQ-tool gebruikt hiervoor nu de informatie van de Nederlandse Voedsel Consumptie Peiling (VCP) uit 1998. Deze informatie is niet alleen gedateerd, maar mist ook informatie over individuele variatie van inname en voedselpatronen. Ook is er objectieve informatie nodig van biochemische merkers om over- en onderrapportage te kunnen evalueren.

Daarnaast is onderzoek gewenst naar de validiteit van een FFQ die voor het Groningse LifeLines onderzoek is opgesteld en bij 165.000 deelnemers zal worden afgenomen.

Tenslotte biedt het longitudinaal verzamelen van zeer gedetailleerde informatie over de gebruikelijk voedingsafname bij een relatief grote groep mannen en vrouwen een unieke mogelijkheid om belangrijke onderzoeksvragen op het terrein van de voeding, eetgedrag en gezondheid te kunnen bestuderen. De uiteindelijke database zal dan ook door meerdere onderzoekers van de afdeling Humane Voeding van de Wageningen Universiteit gebruikt worden.

Doel van het onderzoek

NQplus heeft drie doelstellingen:

- 1) het genereren van NDARD (National Dietary Assessment Reference Database), een database voor het genereren en valideren van voedselfrequentievragenlijsten (FFQs) voor etiologisch en monitoring onderzoek, en
- 2) het valideren van de LifeLines FFQ
- 3) het genereren van een database voor uitgebreid, 'state-of-the-art' observationeel onderzoek naar voeding, eetgedrag en gezondheid.

Daarnaast zijn er 3 sub-studies voorzien met elk een aanvullende doelstelling. Substudie 1 (aanvullend onderzoek energie-inneming en -besteding, ie dubbele porties, dubbelgemerkt water en accelerometer) heeft als doel het verkrijgen van nauwkeuriger en meer valide informatie over: de voedselinneming dmv het verzamelen van dubbele porties; de energiebesteding en energie-inneming op basis van de dubbelgemerkt water methode; en de lichamelijke activiteit dmv accelerometers) bij een subgroep van NQplus-deelnemers;

Substudie 2 (MRI en vetbiopt) heeft als doel nader onderzoek naar verschillen fenotype tussen mensen met een zelfde BMI maar andere vetverdeling over het lichaam, bij een sub-groep van NQplus deelnemers;

Substudie 2 (fecesverzameling) heeft als doel de variatie in bacterien in de darmflora in kaart te brengen en deze te relateren aan aspecten van gezondheid en voedselconsumptie bij een sub-groep van NQplus deelnemers.

Onderzoeksopzet

Longitudinale observationele studie in drie delen. Het 1e deel bestaat uit het zenden van een korte vragenlijst naar 50,000 mensen (EetMeetWeet) maar dit maakt geen deel uit van de METC-aanvraag en is niet WMO-plichtig.

In het 2e deel zullen 1750 personen uitgenodigd worden om deel te nemen aan NQplus.

In het 3e deel kan men benaderd worden voor deelname aan een van de substudies (deelname aan meerdere substudies behoort tot de mogelijkheden maar is niet noodzakelijk, en is afhankelijk van selectiecriteria en bereidwilligheid).

Inschatting van belasting en risico

De deelnemers worden gevraagd om drie of vijf keer (afh van de groep die ze loten) mee te doen aan een lichamelijk onderzoek verspreid over 48 maanden, dit is telkens inclusief een bloedafname en 24-uurs urineverzameling. De helft van de groep vult 13 voedselfrequentievragenlijsten verspreid over 4 jaar in, ze verzamelen hun urine 3 keer en rapporteren vijf keer een voedselnavraag van de vorige dag via internet. Meedoen in de andere helft van de groep betekent dat je negen keer een voedselnavraag van de vorige dag rapporteert, drie per telefoon en zes via internet in het eerste jaar en drie voedselfrequentievragenlijsten verspreid over 4 jaar via internet invult. En in het laatste jaar van de studie zullen de deelnemers uit de tweede groep nog een keer gevraagd worden drie voedselnavragen van de vorige dag via internet te rapporteren.

De gezondheidsvragenlijsten en vragenlijsten naar determinanten van eetgedrag zullen worden geclusterd. Naar schatting zal men max 120 minuten per jaar bezig zijn met het invullen van deze vragenlijsten.

Bloedafnames kunnen een blauwe plek veroorzaken en sommige deelnemers zullen pijn of een vervelend gevoel ervaren.

Vetmassa, vetvrije massa en botmassa zal worden gemeten met behulp van DEXA. Hierbij worden de deelnemers aan een lage doses rontgenstraling blootgesteld, vergelijkbaar met een halve dag skien of wandelen in het hooggebergte.

Voordeel voor de deelnemers is dat ze informatie ontvangen over hun BMI, bloeddruk, totaal- en HDL-cholesterol, triglyceriden en bloedglucose.

Voor de kleine sub-studies omvat de belasting mogelijk 2 dagen dubbele porties van de maaltijd en tussendoortjes en dranken verzamelen, uiteraard tegen betaling, 7 dagen dragen van een bewegingsmeter (n=200), en voor een kleine

groep (n=50) het drinken van dubbel-gemerkt water en 4 maal afgeven van een monster spot-urine. Negatieve bijwerkingen van de kleine hoeveelheid dubbelgemerkt water zijn niet bekend.

Voor sub-studie MRI omvat het liggen in MRI en afnemen van een vetbiopt. MRI is niet prettig voor mensen met claustrofobie, maar dit zal worden toegelicht en is een exclusie-criterium. Vetbiopt kan soms een blauwe plek achterlaten, Deelnemers die aan de fecesverzameling meedoen zullen minimaal 1 maal feces verzamelen. (n=max 500).

Contactpersonen

Publiek

Wageningen Universiteit

Postbus 8129
6700 EV Wageningen
NL

Wetenschappelijk

Wageningen Universiteit

Postbus 8129
6700 EV Wageningen
NL

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Volwassenen (18-64 jaar)
65 jaar en ouder

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

Leeftijd 20-70 jaar
Wilsbekwaam
Toestemmingsverklaring ondertekend

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

Nederlandse taal niet machtig

Onderzoeksopzet

Opzet

Type: Observationeel onderzoek, met invasieve metingen
Blinding: Open / niet geblindeerd
Controle: Geen controle groep
Doel: Algemeen wetenschappelijk

Deelname

Nederland
Status: Werving gestart
(Verwachte) startdatum: 11-07-2011
Aantal proefpersonen: 1750
Type: Werkelijke startdatum

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO
Datum: 27-06-2011
Soort: Eerste indiening
Toetsingscommissie: METC Wageningen Universiteit (Wageningen)
Goedgekeurd WMO

Datum:	21-10-2011
Soort:	Amendement
Toetsingscommissie:	METC Wageningen Universiteit (Wageningen)
Goedgekeurd WMO	
Datum:	11-01-2013
Soort:	Amendement
Toetsingscommissie:	METC Wageningen Universiteit (Wageningen)
Goedgekeurd WMO	
Datum:	28-05-2013
Soort:	Amendement
Toetsingscommissie:	METC Wageningen Universiteit (Wageningen)

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register	ID
CCMO	NL34775.081.10